

V Bruseli 28. mája 2026
(OR. en)

9075/26

TOUR 25
COMPET 553

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Delegácie

Predmet: „Budovanie udržateľného a konkurencieschopného cestovného ruchu pre budúcnosť“ – závery Rady (prijaté 28. mája 2026)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady s názvom „Budovanie udržateľného a konkurencieschopného cestovného ruchu pre budúcnosť“, ktoré Rada prijala na svojom 4 178. zasadnutí 28. mája 2026.

NÁVRH ZÁVEROV RADY

„Budovanie udržateľného a konkurencieschopného cestovného ruchu pre budúcnosť“

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. SO ZRETEĽOM na článok 6 a článok 195 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o podporu, koordináciu a doplnenie činností členských štátov v oblasti cestovného ruchu zo strany EÚ, a s náležitým ohľadom na príslušné oblasti právomocí členských štátov a Únie, ako aj na zásady subsidiarity a proporcionality.
2. PRIPOMÍNAJÚC svoje závery z 1. decembra 2022 o Európskom programe pre cestovný ruch do roku 2030¹ (ďalej len „program“), dokument „Spôsob transformácie cestovného ruchu“² a „Palmské vyhlásenie“.
3. UZNÁVAJÚC, že udržateľnosť má tri rozmery – hospodársky, sociálny a environmentálny, ktoré musia tvoriť neoddeliteľnú súčasť politik v oblasti cestovného ruchu.
4. UZNÁVA hospodársky prínos cestovného ruchu v EÚ, ktorý v roku 2024 predstavoval približne 7 % jej hrubej pridanej hodnoty, 10 % jej pracovných miest a 4,6 milióna podnikov³, z ktorých 99 % sú malé a stredné podniky (MSP)⁴, ako aj prínos odvetvia cestovného ruchu k celkovej konkurencieschopnosti Únie, pričom poznamenáva, že v niektorých regiónoch predstavuje cestovný ruch štrukturálny pilier hospodárstva.

1 15441/22.

2 [Spôsob transformácie cestovného ruchu](#).

3 Správa o priemyselných ekosystémoch.

4 Európska komisia, GR GROW, [Prehľad ukazovateľov priemyselných ekosystémov](#) (2023).

5. UZNÁVA medziodvetvový charakter cestovného ruchu a význam účinného viacúrovňového riadenia v Únii so zapojením Komisie, členských štátov a vo vhodných prípadoch regionálnych a miestnych orgánov, organizácií destinačného manažmentu (DMO), odvetvia cestovného ruchu a iných relevantných aktérov, ako sú profesijné združenia, s cieľom uľahčiť spoluprácu a výmenu osvedčených postupov a posilniť koordináciu medzi príslušnými oblasťami politiky a odvetviami, pričom sa bude vychádzať z existujúcich rámcov a nástrojov a zabráni sa zbytočnej duplicitě.
6. VÍTA správu Komisie určenú Rade o vykonávaní programu zo 16. decembra 2025⁵ (ďalej len „správa“), KONŠTATUJE, že podľa správy pretrvávajú implementačné nedostatky vo všetkých členských štátoch a v jej piatich prioritných oblastiach vrátane viacúrovňového riadenia, a UZNÁVA, že je potrebné zvýšiť a zjednotiť úsilie o ich riešenie.
7. ZDÔRAZŇUJE, že dosiahnutie udržateľného, konkurencieschopného a odolného ekosystému cestovného ruchu si vyžaduje, aby sa podnikom cestovného ruchu, najmä MSP, destináciám a iným relevantným aktérom umožnilo mobilizovať a čo najlepšie využívať príslušné nástroje a prostriedky EÚ, a to aj prostredníctvom zjednodušeného a lepšieho prístupu k dostupným finančným prostriedkom a financovaniu EÚ, technickej pomoci a poradenskej podpory, ako aj štruktúrovaného budovania kapacít, partnerského učenia a výmeny osvedčených postupov.
8. UZNÁVA, že geopolitické napätie, hospodárska neistota, zhoršené vplyvy zmeny klímy, nadmerné využívanie a nedostatok prírodných zdrojov, nevyvážený cestovný ruch, rýchly technologický vývoj a pretrvávajúci nedostatok pracovnej sily ovplyvňujú odvetvie a miestne komunity v destináciách a zároveň spôsobujú náhle narušenia prepojenosti a zmeny dopytu a mobility.

⁵ 17007/25.

9. ZDÔRAZŇUJE, že cestovný ruch je kľúčovou hnacou silou udržateľného rastu, zamestnanosti, sociálnej súdržnosti a kultúrnej výmeny v Únii, a to aj vo vidieckych, pobrežných, horských, najvzdialenejších a menej navštevovaných regiónoch, a že jeho rozvoj musí chrániť blahobyť obyvateľov a miestnych komunit, zachovávať prírodné a kultúrne dedičstvo a prispievať k cieľom Únie, pokiaľ ide o klimatickú neutralitu, adaptáciu na zmenu klímy, obehové hospodárstvo, digitálnu transformáciu, dlhodobú hospodársku udržateľnosť, odolnosť a konkurencieschopnosť.
10. ZDÔRAZŇUJE, že pre ekosystém cestovného ruchu je dôležitá celoročná prepojenosť zabezpečená komplementaritou rôznych druhov dopravy.
11. ZDÔRAZŇUJE, že udržateľnosť a konkurencieschopnosť ekosystému cestovného ruchu Únie sa navzájom posilňujú a dopĺňajú, keďže investície, výrobné a spotrebiteľské postupy a iniciatívy orientované na udržateľnosť – vrátane efektívneho využívania zdrojov, obehovosti, dekarbonizácie, ochrany prírody a biodiverzity, odolnosti vodných zdrojov a odolnosti voči zmene klímy – môžu v konečnom dôsledku znížiť náklady a riziká, zvýšiť produktivitu a kvalitu, posilniť atraktivnosť destinácií a skúsenosti obyvateľov a turistov a zlepšiť odolnosť, zatiaľ čo konkurencieschopné odvetvie cestovného ruchu je nevyhnutné na zabezpečenie a udržanie investičnej kapacity a inovácií potrebných na realizáciu zelenej a digitálnej transformácie.
12. PRIPOMÍNA, že cestovný ruch je neoddeliteľne spojený s dobrým fungovaním jednotného trhu, a ZDÔRAZŇUJE, že plynulé, bezpečné a spoľahlivé cezhraničné cestovanie a zabránenie neodôvodnenej fragmentácii hodnotových a dodávateľských reťazcov podporujú rovnaké podmienky pre aktérov v oblasti cestovného ruchu a posilňujú udržateľnosť a konkurencieschopnosť ekosystému cestovného ruchu Únie.

13. Ako horizontálnu zásadu **PODČIARKUJE**, že je dôležité znížiť existujúce zbytočné administratívne zaťaženie a zabrániť vzniku nového zaťaženia, **ZDÔRAZŇUJE** všeobecný cieľ Únie zjednodušiť právne predpisy EÚ s cieľom zvýšiť a podporiť konkurencieschopnosť a zefektívniť podnikové procesy a zároveň chrániť hospodárske, sociálne a environmentálne ciele.
14. **VYZÝVA** Komisiu, aby zabezpečila, že sa pri príprave nových iniciatív dosiahne súlad s existujúcimi legislatívnymi aktmi tým, že sa zabráni zbytočnému prekryvaniu, a že návrhy sa budú opierať o primerané posúdenia vplyvu v súlade so zásadami lepšej právnej regulácie, pričom sa zohľadnia osobitosti a fragmentovaná štruktúra ekosystému cestovného ruchu a potenciálne zaťaženie pre MSP.

Miestne komunity a sociálna spravodlivosť

15. **UZNÁVA** narastajúcu výzvu, ktorú prináša nevyvážený cestovný ruch chápaný tak ako „nadmerný cestovný ruch“, ako aj „nedostatočný cestovný ruch“, ktorý sa vyznačuje priestorovou a sezónnou koncentráciou tokov cestovného ruchu a investícií, tlakom na určité destinácie a nevyužitými príležitosťami inde, a **ZDÔRAZŇUJE**, že je potrebné venovať ďalšiu pozornosť okrajovým, vidieckym, ostrovným, horským a vzdialeným destináciám s cieľom posilniť regionálnu rovnováhu a uvoľniť ich potenciál v oblasti cestovného ruchu.
16. **ZDÔRAZŇUJE** dôležitosť politiky súdržnosti pri podpore udržateľného a vyváženého rozvoja cestovného ruchu, ako aj odolnosti destinácií v súlade s územnými stratégiami.
17. **NABÁDA** členské štáty, aby:
 - a) prehĺbili svoje chápanie vyváženého cestovného ruchu prostredníctvom:
 - i) systematického zberu, analýzy a využívania údajov o priestorovej a sezónnej koncentrácii tokov cestovného ruchu a o tlakoch, výzvach a šírení prínosov súvisiacich s rozvojom a cestovným ruchom na úrovni destinácií;
 - ii) zlepšenia korelácie údajov o cestovnom ruchu s tlakom na bývanie, dynamikou trhov práce, vplyvmi na životné prostredie a kvalitou života miestnych obyvateľov;

- b) vo vhodných prípadoch vypracovali a vykonávali vnútroštátne a regionálne politiky vyváženého cestovného ruchu, ktorými:
 - i) sa podporí priestorové a časové prerozdelenie tokov cestovného ruchu udržateľným spôsobom, a to aj smerom k vidieckym, horským, ostrovným, vzdialeným a najvzdialenejším regiónom a menej navštevovaným mestským oblastiam, a tiež zabezpečí spolupráca medzi všetkými príslušnými aktérmi;
 - ii) sa podporí diverzifikácia produktov cestovného ruchu, čím sa ďalej zvýši odolnosť miestnych hodnotových a dodávateľských reťazcov cestovného ruchu;
- c) posilňovali komunitné zapojenie a sociálnu spravodlivosť prostredníctvom:
 - i) zabezpečenia zmysluplnej účasti miestnych obyvateľov, miestnych komunit, mikropodnikov a MSP, pracovnej sily v cestovnom ruchu a združení cestovného ruchu na navrhovaní, vykonávaní a monitorovaní stratégií cestovného ruchu s použitím vhodných metodických nástrojov, ako sú analýzy, prieskumy a konzultácie;
 - ii) podpory zodpovedných, prístupných a inkluzívnych modelov cestovného ruchu, a to aj so zlepšeným prístupom pre osoby so zdravotným postihnutím, vďaka ktorým sa spravodlivo šíria prínosy, rešpektujú miestne kultúry a znižujú negatívne externality pre miestnych obyvateľov;
 - iii) využívania výsledkov Eurobarometra a iných porovnateľných prieskumov na monitorovanie vnímania občanov, spoločenskej akceptácie cestovného ruchu a kvality života v destináciách.

18. VYZÝVA Komisiu, aby:

- a) v spolupráci s členskými štátmi vypracovala usmernenia na riešenie nevyváženého cestovného ruchu, pričom bude vychádzať z existujúcej a prebiehajúcej práce inštitúcií EÚ, expertných skupín EÚ a členských štátov v oblasti odolnosti a sociálnej udržateľnosti;
- b) preskúmala možnosti, ktoré by mohli miestnym obyvateľom uľahčiť prístup k športovým, kultúrnym a iným rekreačným službám ponúkaným v destináciách;

- c) na platforme EÚ pre cestovný ruch a v prehľade EÚ o cestovnom ruchu uverejňovala štatistické údaje zhromaždené podľa nariadenia o štatistike cestovného ruchu, štatistické prieskumy a iné inovačné zdroje a vymieňala si najlepšie postupy merania vyváženého cestovného ruchu.

Prepojenosť a udržateľná mobilita

19. UZNÁVA, že spoľahlivé, cenovo dostupné, prístupné, časté a celoročné letecké, pozemné a vodné spojenia sú kľúčovým faktorom umožňujúcim vyvážený rozvoj cestovného ruchu, územnú súdržnosť a mobilitu občanov, najmä pre ostrovné členské štáty, ostrovné a najvzdialenejšie regióny, kde prístupnosť a hospodárska činnosť závisia prevažne od leteckej dopravy, ako aj pre vidiecke, horské a vzdialené regióny.
20. ZDÔRAZŇUJE význam široko dostupných udržateľných a multimodálnych riešení mobility a zníženia prekážok voľného pohybu, ktoré prispievajú k zníženiu vplyvov dopravy na životné prostredie a k plynulému cestovaniu pre turistov a obyvateľov, a PRIPOMÍNA dôležitosť oznámenia Komisie o vysokorýchlostných železničiach⁶ pre dosiahnutie pokroku v oblasti udržateľnej a prepojenej železničnej mobility v celej Únii.
21. ZDÔRAZŇUJE význam prístupnosti rôznych druhov dopravy pre všetkých cestujúcich vrátane cestujúcich so zníženou pohyblivosťou a zdravotným postihnutím ako kľúčového prvku inkluzívneho cestovného ruchu.
22. NABÁDA členské štáty, aby:
- a) realizovali miestne, regionálne, vnútroštátne a cezhraničné dopravné riešenia pre vyvážený cestovný ruch, v rámci ktorých sa integrujú možnosti udržateľnej mobility a infraštruktúry, ktoré zlepšujú prístup k menej známym destináciám a riešia otázku sezónnosti, a to v synergii s politikami EÚ v oblasti dopravy a prepojenosti a s osobitným dôrazom na ostrovy, vidiecke, horské, najvzdialenejšie a vzdialené regióny;

⁶ [COM\(2025\) 903 final, Prepojenie Európy vysokorýchlostnou železnicou.](#)

- b) podporovali udržateľné, multimodálne a cezhraničné prepojenia na účely cestovného ruchu vrátane železníc, autobusov, trajektov a iných foriem verejnej dopravy, ako aj cyklistiky vrátane riešení na poslednom úseku cesty v destináciách, a to aj do vzdialených vidieckych oblastí;
- c) uľahčovali rozvoj infraštruktúry súvisiacej s prepojenosťou (ako je nabíjacia infraštruktúra) a služieb, ktoré sú prospešné pre miestne komunity, ako aj toky turistov vrátane prístupných, interoperabilných a v relevantných prípadoch cezhraničných kompatibilných digitálnych služieb, ktoré podporujú plynulé cestovanie;
- d) zhromažďovali a používali údaje a ukazovatele o modeloch mobility v cestovnom ruchu a v rámci vnútroštátnych a regionálnych prístupov k monitorovaniu cestovného ruchu;
- e) regionálne a tematicky spolupracovali pri uľahčovaní cezhraničného cestovania, a to aj do susedných a tretích krajín.

23. VYZÝVA Komisiu, aby:

- a) začleňovala potreby členských štátov v oblasti prepojenosti a prístupnosti súvisiace s cestovným ruchom – vrátane štrukturálnej závislosti od leteckej prepojenosti a osobitných obmedzení ostrovných členských štátov, ostrovných, okrajových najvzdialenejších a vzdialených regiónov – do dopravných politík a plánovania EÚ s cieľom podporiť územnú súdržnosť a vyvážený rozvoj destinácií;
- b) zlepšovala plynulé multimodálne cestovanie medzi destináciami, informácie a služby a integrované riešenia predaja cestovných lístkov, a to aj prostredníctvom úsilia o interoperabilitu a normalizáciu a uľahčením prístupu k službám mobility na požiadanie;
- c) uľahčovala výmenu osvedčených postupov a spoluprácu medzi miestnymi, regionálnymi a vnútroštátnymi orgánmi zameranú na zlepšenie celkovej mobility turistov v destinácii.

Zelená transformácia a zmena klímy

24. UZNÁVA, že ekosystém cestovného ruchu je čoraz viac vystavený zmene klímy a zhoršovaniu životného prostredia, čo predstavuje systémové riziká pre hospodársku a sociálnu udržateľnosť, a že tento ekosystém môže byť nepriaznivo ovplyvnený extrémnymi poveternostnými javmi, nedostatkom vody, stratou biodiverzity a znečistením.
25. ZDÔRAZŇUJE, že na zabezpečenie dlhodobej odolnosti, atraktívnosti a konkurencieschopnosti destinácií a podnikov cestovného ruchu je nevyhnutné urýchliť zmierňujúce a adaptačné opatrenia, chrániť biodiverzitu a obnovovať prírodné ekosystémy v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy a životného prostredia, a to aj prostredníctvom toho, že sa bude ďalšia pozornosť venovať prechodu na regeneratívnejšie prístupy k cestovnému ruchu, ktoré sú prospešné pre prírodu a destinácie.
26. VYZÝVA členské štáty, aby:
- a) urýchlili zelenú transformáciu cestovného ruchu v súlade s Európskou zelenou dohodou, cieľmi v oblasti klímy a politikami obehového hospodárstva tak, že:
 - i) budú podniky cestovného ruchu nabádať, aby si osvojili nízkouhlíkové a obehové obchodné modely efektívne využívajúce zdroje;
 - ii) podporia využívanie integrovaných nástrojov a overených systémov environmentálneho manažérstva, ako sú environmentálna značka EÚ a EMAS, ako aj uznávaných vnútroštátnych systémov zo strany poskytovateľov cestovného ruchu a destinácií;
 - b) posilnili zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu v politikách cestovného ruchu, ktoré najlepšie prispievajú k hospodárskej, sociálnej a environmentálnej udržateľnosti, tak, že:
 - i) budú riadiť toky cestovného ruchu a propagovať produkty cestovného ruchu a riešenia blízke prírode, ktoré sú odolnejšie voči vplyvom zmeny klímy;
 - ii) zväžia začlenenie otázok zmeny klímy do stratégií cestovného ruchu a v relevantných prípadoch potreby do investičného plánovania;

- iii) budú v súlade s miestnymi klimatickými prognózami riešiť potreby v oblasti adaptácie infraštruktúry, pobrežnej a námornej ochrany a dopravy, najmä v oblastiach, ktoré sú vo veľkej miere vystavené rizikám súvisiacim so zmenou klímy;
- c) identifikovali vhodné opatrenia na zintenzívnenie zelenej transformácie destinácií a podnikov.

27. VYZÝVA Komisiu, aby:

- a) naďalej podporovala výskumné a inovačné projekty a rozsiahle pilotné projekty v oblasti obehového a udržateľného cestovného ruchu, najmä prostredníctvom činností na podporu opatrení v oblasti klímy a životného prostredia, ako je súčasný program LIFE, a presadzovala replikáciu validovaných modelov prostredníctvom iniciatívy Obehové mestá a regióny a iných relevantných existujúcich nástrojov;
- b) podporovala úsilie členských štátov a podnikov cestovného ruchu o znižovanie ich environmentálnej stopy, zabezpečila, aby ekosystém cestovného ruchu tvoril súčasť nového integrovaného rámca EÚ pre európsku odolnosť proti zmene klímy a riadenie rizík⁷, a rozvíjala poznatky a usmernenia s cieľom pomôcť destináciám a podnikom riešiť zmenu klímy;
- c) pracovala na predpovedaní klímy v súvislosti s cestovným ruchom, čoho súčasťou sú aj analýzy dlhodobých prognóz, s využitím existujúcich nástrojov, ako je služba monitorovania zmeny klímy v rámci programu Copernicus⁸, na účely posudzovania rizík a príležitostí a podpory výmeny medzi členskými štátmi, ktoré čelia podobným výzvam, najmä pokiaľ ide o politiky v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu;
- d) vypracovala a pravidelne aktualizovala zoznam certifikácií a značiek udržateľnosti, ktoré sú uznávané na úrovni EÚ alebo na vnútroštátnej úrovni.

⁷ Európska odolnosť proti zmene klímy a riadenie rizík – integrovaný rámec – opatrenia v oblasti klímy

⁸ [Copernicus, zmena klímy](#)

Digitálna transformácia, údaje a inovácia

28. UZNÁVA, že spoľahlivý európsky rámec pre integráciu údajov o cestovnom ruchu a strategického plánovania vrátane spoločného interoperabilného dátového ekosystému, usmernenia týkajúce sa umelej inteligencie, destinačný manažment založený na údajoch, pokročilé dátové nástroje a inovačné služby v oblasti technológií súvisiacich s cestovaním sú strategickými nástrojmi na lepšie plánovanie, konkurencieschopnosť, udržateľnosť a odolnosť cestovného ruchu.
29. NABÁDA členské štáty, aby:
- podporovali účinné využívanie dostupných digitálnych nástrojov zo strany podnikov cestovného ruchu a verejných orgánov zodpovedných za destinačný manažment v súlade s cieľmi digitálneho desaťročia⁹;
 - systematicky zhromažďovali vysokokvalitné údaje v reálnom čase, v relevantných prípadoch s využitím existujúcich digitálnych platforiem, vrátane údajov sprístupnených v kontexte rámca EÚ pre údaje o krátkodobých prenájmoch, analyzovali a využívali údaje o strategickom plánovaní, priestorovom a sezónnom riadení tokov turistov, investíciách a prínosoch a tlakoch súvisiacich s cestovným ruchom;
 - podporovali inovačné a inkluzívne služby cestovného ruchu a prístupy k destinačnému manažmentu založené na údajoch pre príslušných aktérov z verejného aj súkromného sektora pri súčasnom dodržiavaní základných práv, súkromia a ochrany údajov.
30. VYZÝVA Komisiu, aby v spolupráci s Eurostatom a národnými štatistickými úradmi preskúmala a zlepšila pokrytie porovnateľných štatistík cestovného ruchu, a to od základných štatistík o cestách a prenocovaniach po údaje o hospodárskych, sociálnych a environmentálnych vplyvoch cestovného ruchu, pričom je potrebné využiť digitálne technológie a pokročilú analýzu na zlepšenie kvality a včasnosti údajov o cestovnom ruchu a zároveň zabrániť zbytočnému administratívne zaťaženiu.

⁹ [Politický program digitálne desaťročie do roku 2030](#)

31. VYZÝVA Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi:
- a) urýchlila zavádzanie spoločného európskeho dátového priestoru pre cestovný ruch (ETDS) vrátane:
 - i) vypracovania noriem pre interoperabilitu a správu údajov s cieľom podporiť plánovanie, monitorovanie a porovnateľnosť medzi členskými štátmi a inými odvetvovými dátovými priestormi založené na dôkazoch;
 - ii) ďalšieho rozvoja prehľadu ukazovateľov cestovného ruchu EÚ, konsolidácie a propagácie platformy EÚ pre cestovný ruch ako integrovanej podpornej platformy a rozvoja vhodných možností riadenia a mechanizmov spolupráce, ako je Konzorcium pre európsku digitálnu infraštruktúru;
 - iii) poskytovania interoperabilných nástrojov v rámci ETDS, technickej podpory a stimulov pre vlastníkov údajov s cieľom zabezpečiť technickú aj prevádzkovú digitálnu kapacitu podnikov, organizácií destinačného manažmentu, miestnych orgánov a iných príslušných aktérov a zabezpečiť kritické množstvo poskytovateľov a používateľov údajov v celom ekosystéme cestovného ruchu;
 - b) posilnila konkurencieschopný a inovačný ekosystém cestovného ruchu v digitálnej oblasti prostredníctvom:
 - i) podpory vytvárania sietí medzi inkubátormi, akcelerátormi a relevantnými inovačnými centrami;
 - ii) umožnenia rovnakých podmienok – a to aj tak, že sa v príslušných prípadoch budú účinne vykonávať relevantné digitálne pravidlá EÚ – a súčasného riešenia závislosti od technologických riešení súvisiacich s cestovaním z krajín mimo EÚ, čo sa dosiahne aj podporou európskych alternatív, otvorených noriem a prenosnosti údajov, ako aj kontroly používateľov nad údajmi;
 - iii) zabezpečenia toho, aby MSP, startupy, scaleupy a v relevantných prípadoch organizácie destinačného manažmentu a verejné orgány mali prístup k financovaniu EÚ, kaskádovému financovaniu a poradenským službám pre digitálne investície, ako aj prostredníctvom podpory cezhraničných synergií medzi relevantnými zainteresovanými stranami pracujúcimi na digitalizácii.

32. VYZÝVA Komisiu, aby v spolupráci s odvetvím a inými zainteresovanými stranami:
- a) naďalej podporovala projekty v oblasti výskumu a inovácií, testovacie platformy a pilotné projekty týkajúce sa digitálnych nástrojov a služieb v cestovnom ruchu vrátane tých, ktoré posilňujú inteligentné destinácie, zlepšujú prístupnosť, podporujú inovácie a zvyšujú odolnosť;
 - b) podporovali iniciatívu pod vedením odvetvia cestovného ruchu, ktorej cieľom je vypracovať usmernenia o zodpovednom a kvalifikovanom využívaní umelej inteligencie v cestovnom ruchu, v súlade so Stratégiou využívania umelej inteligencie¹⁰ a s právnymi predpismi a stratégiami EÚ, pričom sa zohľadnia príslušné existujúce pracovné okruhy.

Zručnosti a kvalitné zamestnanie

33. ZDÔRAZŇUJE, že pre dlhodobú konkurencieschopnosť a odolnosť odvetvia cestovného ruchu majú zásadný význam kvalitné pracovné miesta, primerané pracovné podmienky a rozvoj zručností v súlade s európskym vzdelávacím priestorom¹¹, úniou zručností¹² a Plánom pre kvalitné pracovné miesta¹³, a to aj prostredníctvom iniciatívy Pakt EÚ o zručnostiach a národných a regionálnych partnerstiev v oblasti zručností; UZNÁVA, že uvedené faktory majú zásadný význam pre riešenie štrukturálneho nedostatku pracovnej sily a zručností, a to aj v kontexte demografických zmien, a pre analýzu sezónnych a priestorových modelov zamestnanosti a sú obzvlášť dôležité v odvetví ubytovacích a pohostinských služieb a služieb cestovného ruchu, ako aj pre zatraktívnenie kariéry v cestovnom ruchu a podporu udržania pracovníkov.

34. NABÁDA členské štáty, aby v súlade so svojimi právomocami:
- a) podporovali celoživotné vzdelávanie, zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovníkov v cestovnom ruchu a uchádzačov o zamestnanie s osobitným zameraním na zelené, digitálne, podnikateľské, ako aj sociálne a medzikultúrne kompetencie a zabezpečovali väčšiu viditeľnosť a osvetu s cieľom maximalizovať ich vplyv a využívanie;

¹⁰ [Stratégia využívania umelej inteligencie](#)

¹¹ [Európsky vzdelávací priestor](#)

¹² COM(2025) 90 final.

¹³ COM(2025) 944 final.

- b) rozširovali národné a regionálne partnerstvá v oblasti zručností v turistických regiónoch a posilňovali úlohu organizácií destinačného manažmentu, regionálnych a miestnych orgánov a iných príslušných aktérov ako multiplikátorov zručností;
- c) posilňovali vnútroštátne a regionálne informačné a prognostické nástroje v oblasti zručností, a to aj prostredníctvom poskytovania relevantných údajov týkajúcich sa zamestnanosti a zručností v rámci ETDS;
- d) vymieňali si osvedčené postupy v oblasti riadenia sezónnosti, kariérnych dráh a udržania pracovníkov zlepšením dostupnosti porovnateľných informácií o zručnostiach a potrebách pracovnej sily a o kvalite pracovných miest.

35. VYZÝVA Komisiu, aby:

- a) pokračovala vo svojej práci na iniciatíve Pakt EÚ o zručnostiach, ktorá zahŕňa rozsiahle partnerstvo v oblasti zručností pre cestovný ruch a ďalšie súvisiace programy na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu;
- b) podporovala rozvoj porovnateľných pokročilých integrovaných nástrojov na získavanie informácií a prognóz v oblasti zručností pre cestovný ruch na úrovni EÚ, a to aj prostredníctvom koordinácie, metodických usmernení a účinného využívania ETDS;
- c) pokračovala v podpore projektov súvisiacich s cestovným ruchom v rámci programov EÚ a iných nástrojov na podporu zručností a mobility pracovnej sily v cestovnom ruchu,
- d) v spolupráci s členskými štátmi ďalej skúmala a podporovala využívanie Európskej siete služieb zamestnanosti (EURES) s cieľom zlepšiť služby zosúladovania ponúkaných a požadovaných pracovných miest v celej EÚ, čo zahŕňa aj riešenie sezónneho dopytu a rozdielov v zamestnanosti.

Odolnosť, adaptívne riadenie a pripravenosť na krízy

36. Bez toho, aby boli dotknuté existujúce nástroje, ZDÔRAZŇUJE potrebu posilniť pripravenosť a reakciu na krízy v celom ekosystéme cestovného ruchu prostredníctvom:
- a) rozvíjania štruktúrovaného posudzovania rizík a prevencie, plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí a systémov včasného varovania na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a únijnej úrovni, a to na základe existujúcich projektov EÚ¹⁴;

¹⁴ Krízové riadenie a správa v cestovnom ruchu – Výkonná agentúra pre Európsku radu pre inováciu a MSP (EISMEA).

- b) zlepšovania krízovej komunikácie, čo zahŕňa dostupné informácie vo viacerých jazykoch a formátoch s prihliadnutím na potreby zraniteľných cestujúcich;
- c) začlenenovania krízového riadenia, adaptácie na zmenu klímy, aspektov bezpečného cestovania a znižovania rizika katastrof do stratégií cestovného ruchu a rámcov inteligentných destinácií.

37. NABÁDA NA adaptívne riadenie cestovného ruchu prostredníctvom:

- a) využívania údajov v reálnom čase a monitorovacích systémov na riadenie tokov turistov a jednodňových návštevníkov a cieleňého a primeraného prispôsobenia opatrení;
- b) podpory diverzifikácie produktov cestovného ruchu, ako je pomalý a prírodný cestovný ruch, kultúrny cestovný ruch, služobné cesty a kongresový cestovný ruch (MICE), posilnenie segmentácie trhu a predĺženie turistickej sezóny, s cieľom znížiť zraniteľnosť a vystavenie otrasom a obmedziť nevyvážený cestovný ruch;
- c) podpory medziodvetvovej spolupráce s inými oblasťami politiky, ako je doprava, životné prostredie, kultúra, digitálna oblasť a zdravotníctvo, s cieľom zvládať neistotu a vonkajšie otrasy.

38. VYZÝVA Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi:

- a) podporovala destinácie, najmä organizácie destinačného manažmentu, pri budovaní odolnosti a sociálnej udržateľnosti, a to aj prostredníctvom projektov a iniciatív financovaných EÚ, ktoré vytvárajú replikovateľné najlepšie postupy, so zameraním na miestne komunity a životné prostredie;
- b) zabezpečila, aby sa pripravenosti na krízy, predchádzaniu rizikám a adaptácii na zmenu klímy venovala väčšia pozornosť a podpora;
- c) uľahčovala lepšiu koordináciu medzi členskými štátmi a s relevantnými zainteresovanými stranami s cieľom zlepšiť pripravenosť a reakciu, a to vo vhodných prípadoch aj prostredníctvom ad hoc koordinačných opatrení, pričom sa zohľadnia osobitosti ekosystému cestovného ruchu.
- d) v prípade potreby prijala opatrenia a návrhy na zmiernenie negatívnych dôsledkov kríz, ktoré majú významný vplyv na ekosystém cestovného ruchu v Európe.

Viacúrovňové riadenie

39. UZNÁVA význam silného viacúrovňového riadenia s viacerými aktérmi so zapojením všetkých relevantných oblastí politiky a príslušných zainteresovaných strán, ako sú organizácie destinačného manažmentu, združenia, miestne komunity, podniky a iní relevantní aktéri.
40. ZDÔRAZŇUJE, že vo vhodných prípadoch je dôležitá spolupráca s relevantnými medzinárodnými partnermi a organizáciami s cieľom zvýšiť ucelenosť, odolnosť a globálnu konkurencieschopnosť európskeho ekosystému cestovného ruchu.
41. UZNÁVA, že je potrebné preskúmať možné prostriedky na ďalšie posilnenie riadenia na účely pripravenosti na krízy a adaptácie na zmenu klímy a odolnosti voči nej a zároveň zabrániť duplicitne prostredníctvom konsolidácie a zosúladenia existujúcich riadiacich rámcov, v relevantných prípadoch aj rámcov na podporu monitorovania pokroku pri dosahovaní príslušných cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a podávania súvisiacich správ.
42. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zvýšiť viditeľnosť Európy ako destinácie tým, že sa podporí jej obraz ako bezpečnej, udržateľnej a inkluzívnej cestovnej destinácie, uznávajúc, že bezpečnosť a bezpečnostná ochrana sú kľúčovým predpokladom dôvery turistov, pričom sa bude plne rešpektovať autonómia národných a regionálnych značiek a zabezpečí sa spravodlivé zviditeľnenie rôznych destinácií.
43. NABÁDA členské štáty, aby:
- a) posilňovali koordináciu medzi cestovným ruchom a súvisiacimi oblasťami politiky, ako je doprava, životné prostredie, regionálny rozvoj, digitalizácia, inovácie, zručnosti, vzdelávanie, trh práce, kultúra a šport, a to zohľadnením perspektívy cestovného ruchu v príslušných politických iniciatívach;

- b) posilňovali nadnárodný rozmer cestovného ruchu prostredníctvom cezhraničnej, tematickej alebo regionálnej spolupráce – vrátane rozvoja klastrov – a vo vhodných prípadoch koordinovali prístupy na príslušných medzinárodných fórach cestovného ruchu;
- c) posilňovali štruktúrovaný dialóg medzi vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, organizáciami destinačného manažmentu a inými relevantnými aktérmi s cieľom zlepšiť zber údajov, ukazovatele a vo vhodných prípadoch aj rámce ukazovateľov a nástroje na podávanie správ zosúladené s cieľmi udržateľného rozvoja, zosúladenie stratégií a vykonávanie politík v oblasti udržateľného cestovného ruchu.

44. VYZÝVA Komisiu, aby:

- a) podporovala medziodvetvovú spoluprácu v iných relevantných oblastiach politiky EÚ, ako je doprava, súdržnosť a regionálna politika, životné prostredie, bývanie, ochrana spotrebiteľa, kultúra a šport, a to zohľadnením perspektívy cestovného ruchu v príslušných politických iniciatívach a zjednodušením postupov, s cieľom vytvoriť pre cestovný ruch ucelené a priaznivé politické prostredie, ktoré bude podnecovať investície;
- b) posilňovala medzinárodný rozmer ekosystému cestovného ruchu EÚ ako prvok vonkajšej činnosti a hospodárskej diplomacie Únie, a to aj:
 - i) posilňovaním spolupráce a štruktúrovaných výmen s partnerskými krajinami a regiónmi s významom pre cestovný ruch a prepojenosť;
 - ii) vo vhodných prípadoch angažovaním sa v rámci relevantných medzinárodných organizácií a fór a zapájaním sa do ich analytickej a normotvornej práce vrátane OSN, OSN pre cestovný ruch, OECD a príslušných pracovných skupín G7/G20;
 - iii) podporou medzinárodnej spolupráce pri výmene osvedčených postupov a porovnateľnosti údajov a ukazovateľov v oblasti cestovného ruchu, vo vhodných prípadoch v koordinácii s členskými štátmi.
- c) do platformy EÚ pre cestovný ruch začlenila používateľsky ústretové jednotné kontaktné miesto s cieľom poskytovať dostupné informácie pre ekosystém cestovného ruchu, ako aj príslušnú podporu a možnosti financovania;

- d) uľahčovala koherentné naratívy a osvetu v oblasti cestovného ruchu na úrovni EÚ spôsobom, ktorý dopĺňa autonómiu budovania národných a regionálnych značiek a ich rozmanitosť, a propagačné kompetencie, a to tak, že:
- i) bude v úzkej spolupráci s členskými štátmi modernizovať naratív týkajúci sa značky Destinácia Európa a rámec jej budovania, pričom zároveň zabezpečí úplné začlenenie ostrovných, najvzdialenejších a menej navštevovaných regiónov;
 - ii) posilní súlad medzi naratívami cestovného ruchu, cieľmi v oblasti udržateľnosti a širšími politickými prioritami EÚ.

Monitorovanie a nadväzujúce opatrenia

45. VYZÝVA Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi a relevantnými zainteresovanými stranami podporovala vykonávanie týchto záverov, ktoré vychádzajú zo záverov Rady o programe pre cestovný ruch do roku 2030, a nadviazala naň.
46. VYZÝVA Komisiu, aby monitorovala vykonávanie týchto záverov a každé tri roky od ich prijatia predložila Rade konsolidovanú správu o ich vykonávaní, ako aj o vykonávaní príslušných opatrení uvedených v prílohe k záverom Rady o programe pre cestovný ruch do roku 2030.
47. VYZÝVA Komisiu, aby tieto závery, ako aj priority a opatrenia, ktoré sú v nich stanovené, náležite zohľadnila pri príprave nadchádzajúcej stratégie EÚ pre udržateľný cestovný ruch.
48. VYZÝVA zainteresované strany v oblasti cestovného ruchu, aby sa v spolupráci s Komisiou a členskými štátmi zapojili do vykonávania týchto záverov, zvyšovali informovanosť svojich partnerov a zákazníkov a svojimi odbornými znalosťami a skúsenosťami prispievali k šíreniu dosiahnutých poznatkov a výsledkov.